

Dosarul nr.2r-295/19

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Călărași (jud. V. Negurița)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, A. Panov, Gr. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh

examinând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă Organizația de Microfinanțare „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de administratorul „Nemesis Consulting” Societate cu Răspundere Limitată, Rodica Pașa,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă Organizația de Microfinanțare „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Marianeii Murug cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel,

c o n s t a t ă:

La 09 noiembrie 2018, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.16), Întreprinderea Mixtă Organizația de Microfinanțare „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare „Microinvest” SRL), reprezentată de Rodica Pașa-administratorul „Nemesis Consulting” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare „Nemesis Consulting” SRL) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Marianeii Murug solicitând încasarea datoriei în sumă de 4223, 62 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 270 de lei, în total suma de 4493,62 de lei.

Prin hotărârea din 24 ianuarie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, s-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de „Microinvest” SRL împotriva Marianeii Murug cu privire la încasarea datoriei în baza contractului de împrumut nr. xxxxx din 18 noiembrie 2017.

La 18 februarie 2019, prin intermediul poștei electronice (f.d.35) și la 23 februarie 2019, prin intermediul poștei, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.45), „Microinvest” SRL, reprezentată de administratorul „Nemesis Consulting” SRL, Rodica Pașa, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 24 ianuarie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași.

Prin încheierea din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de „Microinvest” SRL, reprezentată de administratorul „Nemesis

Consulting” SRL, Rodica Pașa împotriva hotărârii din 24 ianuarie 2019 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, din motiv că cererea de apel a fost depusă de o persoană ce nu era în drept să declare apel.

La 17 aprilie 2019, „Microinvest” SRL, reprezentată de administratorul „Nemesis Consulting” SRL, Rodica Pașa, a declarat recurs împotriva încheierii din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii cu restituirea cauzei în instanța de apel pentru judecarea apelului declarat.

În motivarea recursului s-a invocat că în baza prevederilor contractului de mandat nr. 1 din 10 aprilie 2018, „Microinvest” SRL a împuternicit mandatarul „Nemesis Consulting” SRL să reprezinte interesele mandantului în toate instanțele de judecată, cât și să efectueze acțiunile necesare pentru înaintarea ordonanțelor judecătorești în instanțele de judecată privind încasarea datoriilor (pct. 1.5 din contractul de mandat nr. 1 din 10 aprilie 2018 prevede dreptul de a întocmi, semna și depune cererea de chemare în judecată).

Totodată, referitor la reprezentarea „Microinvest” SRL, a precizat că la 10 aprilie 2018 între „Microinvest” SRL și „Nemesis Consulting” SRL a fost semnat contractul de prestarea serviciilor juridice privind colectarea datoriilor. În baza acestui contract, a fost semnat contractul de mandat modificat prin acordul adițional nr. 1 din 28 decembrie 2018. La fel, a menționat că contractul de mandat a fost recunoscut de instanțele ierarhic superioare valabil și ca temei de reprezentare prin decizia nr.2r-1086/2014 a Curții Supreme de Justiție în cauza „Moldcell” SA vs Avramov.

Examinând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de „Microinvest” SRL, reprezentată de administratorul „Nemesis Consulting” SRL, Rodica Pașa, urmează a fi restituit, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare recurs.

Materialele cauzei atestă că, la 18 februarie 2019, prin intermediul poștei electronice (f.d.35) și la 23 februarie 2019, prin intermediul poștei, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.45), „Microinvest” SRL, reprezentată de administratorul „Nemesis Consulting” SRL, Rodica Pașa, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 24 ianuarie 2019 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași.

Prin încheierea din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de „Microinvest” SRL, reprezentată de administratorul „Nemesis Consulting” SRL, Rodica Pașa împotriva hotărârii din 24 ianuarie 2019 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, din motiv că cererea de apel a fost depusă de o persoană ce nu era în drept să declare apel (f.d.52-53).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cererea depusă de persoana asupra căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară se referă la contestarea hotărârii privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare.

În acest context, Colegiul notează că instanța de apel la restituirea cererii de apel în temeiul de drept citat, a conchis că administratorul „Nemesis Consulting” SRL-Rodica Pașa a semnat cererea de apel în numele „Microinvest” SRL fără a dispune de împuternicirile necesare, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel. Or, legea indică expres persoanele care au dreptul de a acționa în interesele persoanei juridice și nu este menționat despre posibilitatea de a fi reprezentată de o altă persoană juridică.

Totodată, a constatat că cererea de apel împotriva hotărârii din 24 ianuarie 2019 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, semnată de Rodica Pașa, administratorul „Nemesis Consulting” SRL, a fost semnată și depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, în condițiile în care legea procedurală stabilește expres că procesele persoanelor juridice în instanța de judecată se susțin de organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați. Or, Rodica Pașa este administratorul „Nemesis Consulting” SRL, însă nu este parte a organului de administrare al „Microinvest” SRL și nici angajat al acesteia.

Inițial Colegiul consideră necesar de a evoca succesiv normele de drept procedural ce reglementează procedura de reprezentare a persoanelor juridice în instanța de judecată.

Astfel, în conformitate cu art. 75 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați. Conducătorul organizației își confirmă împuternicirile prin documentele prezentate în judecată ce atestă funcția sau calitatea lui de serviciu ori, după caz, prin actele de constituire. În caz de dizolvare sau lichidare a persoanei juridice, interesele ei pot fi reprezentate de administratorul din oficiu sau de lichidator, desemnați în condițiile legii.

Art. 80 alin. (1), (3), (4), (6), (7) Cod de procedură civilă statuează că împuternicirile persoanei juridice trebuie să fie formulate într-o procură, eliberată și legalizată în modul stabilit de lege. Procurile eliberate în numele persoanei juridice conform actelor de constituire se semnează de către administrator sau de către altă persoană împuternicită. Valabilitatea procurii care confirmă împuternicirile reprezentantului în instanță de judecată încetează în temeiul art.255 din Codul civil. Reprezentantul legal depune în judecată actele ce atestă statutul și împuternicirile sale. Împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

În conformitate cu art. 81 alin. (1) Cod de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și

de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Subsecvent, Colegiul relevă că la 10 aprilie 2018 între „Microinvest” SRL, în calitate de mandant și „Nemesis Consulting” SRL, în calitate de mandatar, a fost încheiat contractul de mandat la contractul privind prestarea serviciilor de colectare a datoriilor nr. 1, prin care mandantul împuternicește mandatarul să-i reprezinte interesele mandantului în toate instanțele de judecată de orice rang ale Republicii Moldova, aspect ce rezultă din pct. 1.2 din contract (f.d.13).

Conform art. 1030 alin. (1) Cod civil, prin contractul de mandat o parte (mandant) împuternicește cealaltă parte (mandatar) de a o reprezenta la încheierea de acte juridice, iar aceasta, prin acceptarea mandatului, se obligă să acționeze în numele și pe contul mandantului.

Totodată, prin acordul adițional nr. 1 din 28 decembrie 2018 la contractul de mandat din 10 aprilie 2018, semnat de ambele părți contractante, s-a modificat pct. 2 din contract referitor la valabilitatea acestuia, fiind inserat că acesta este valabil și acționează până la data de 31 decembrie 2019 (f.d.44).

În pct. 1.5 din contractul menționat s-au prevăzut drepturile de care beneficiază mandatarul în reprezentarea intereselor mandantului, la efectuarea tuturor acțiunilor necesare pentru înaintarea cererilor de chemare în judecată, inclusiv de a contesta hotărârea judecătorească și/sau decizia instanței superioare și de a efectua și semna în numele mandantului toate actele de procedură necesară în vederea reprezentării intereselor mandantului față de instanțele de judecată de orice rang (f.d.13).

Extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 13328 din 17 septembrie 2018 atestă că administratorul mandatarului „Nemesis Consulting” SRL este Rodica Pașa (f.d.14). Or, anume administratorul „Nemesis Consulting” SRL-Rodica Pașa a și semnat cererea de recurs.

Corelând normele de drept cu situația de fapt, deși, contractul de mandat prevede dreptul mandatarului de a contesta hotărârea judecătorească, Colegiul accentuează că „Nemesis Consulting” SRL prin intermediul administratorului său, nu este în drept să exercite din numele „Microinvest” SRL calea de atac - recursul.

În această ordine de idei, Colegiul notează că la materialele cauzei nu este un mandat ce ar atesta că Rodica Pașa acționează în interesele „Microinvest” SRL deținând licența de avocat și fiind împuternicită în acest sens.

Or, legislația în vigoare la acest capitol este strictă și certă, statuând expres despre faptul că procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați.

Adițional, Colegiul atestă lipsa la materialele cauzei a unor înscrisuri în care s-ar identifica faptul că administratorul mandatarului ar face parte din organul de conducere al „Microinvest” SRL.

Dealtfel, extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 380273 din 13 martie 2018 eliberat în privința Întreprinderii Mixte Organizația de Microfinanțare „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată reflectă numele, prenumele administratorului precum și asociații societății (f.d.10).

Concomitent Colegiul precizează că art. 5 alin. (1), (2), (3) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 prevede că orice persoană are dreptul să își aleagă în mod liber avocatul pentru a fi consultată și reprezentată de acesta în materie juridică. Statul asigură accesul la asistența juridică calificată tuturor persoanelor în condițiile prezentei legi. Persoanele fizice și juridice sânt în drept să beneficieze, în modul stabilit, de asistența juridică a oricărui avocat în bază de acord al părților.

Implicit, modificările operate la art. 75 alin.(2) Cod de procedură civilă prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 102 din 28 mai 2010, a exclus dreptul persoanei care nu este avocat de a fi reprezentant al persoanelor juridice în instanțele de judecată, indicând expres la „alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice sau de către avocați”, însă, totodată, nu a interzis dreptul persoanelor juridice de a încheia acte juridice personal sau prin reprezentant. Împuternicirile avocatului în conformitate cu art. 80 alin. (7) Cod de procedură civilă, art. 60 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură se confirmă prin mandat, iar în sensul alin. (1) al acestui articol, mandatul se eliberează în baza unui contract de asistență juridică, încheiat între avocat și client, în formă scrisă. Persoana împuternicită, în calitate de client, este în drept să transmită împuternicirile unei alte persoane.

Totodată, Curtea Constituțională prin hotărârea privind controlul constituționalității unor prevederi ale art. I pct.5, art.II și art.III din Legea nr.102 din 28 mai 2010 „Pentru modificarea și completarea unor acte legislative”, art.10 alin.(3) lit.a) din Legea nr.1260-XV din 19 iulie 2002 „Cu privire la avocatură” (republicată), nr. 3 din 10 februarie 2011, a considerat că instituirea restricțiilor asupra reprezentării judiciare nu contravine normelor constituționale și celor internaționale, precum și regulilor generale ale unei societăți democratice, pentru următoarele motive.

Constituția în art.26 alin.(3) prevede că în tot cursul procesului părțile au dreptul la asistența unui avocat, înțelegând prin aceasta o persoană care are calitatea de avocat, dobândită în condițiile prevăzute de lege. Această prevedere este o puternică garanție, care previne desfășurarea unor activități de asistență juridică de către persoane necalificate, nesupuse controlului profesional.

Deși în realitate în cauzele civile reprezentanții neavocați ai persoanelor fizice și juridice exercită atribuții specifice avocatului, activitatea lor nu este subordonată unor exigențe etice sau profesionale, ceea ce subminează obligația pozitivă a statului de a asigura asistența juridică calificată în procedurile judiciare.

Noile amendamente privind reprezentarea judiciară răspund unor rațiuni de natură obiectivă, având drept scop de a face ordine într-un domeniu de importanță majoră pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, de a anihila deficiențele în acordarea asistenței juridice în cauze civile prin excluderea

din acest proces a persoanelor, care în activitatea lor nu se conduc de standardele deontologice și profesionale pe care în mod normal le implică avocatura.

De asemenea, Colegiul învederează că contractul încheiat între părți guvernează doar raporturile contractuale stabilite între acestea, dar nu constituie un mod de formulare a împuternicirilor reprezentării contractuale. Împuternicirile reprezentantului sunt formulate în ordinea prevăzută de art. 80 Cod de procedură civilă. Respectiv în cazul persoanelor juridice reprezentanții contractuali pot fi: angajații împuterniciți ai persoanelor juridice (contract individual de muncă), avocații, după caz avocații stagiați. Specific persoanei juridice este și reprezentarea statutară, adică situația în care actele de procedură sunt îndeplinite în numele și interesul persoanei juridice de către organul de conducere în virtutea actului de constituire a persoanei juridice sau a actelor normative.

În corolar, Colegiul reține că o persoană juridică nu poate fi reprezentată de către o altă persoană juridică, în condițiile în care legislatorul a stabilit expres cercul de persoane care au dreptul de a acționa în interesele persoanei juridice în instanța de judecată.

În altă ordine de idei, chiar și în condițiile în care s-ar pretinde încălcarea dreptului la un proces echitabil prevăzut la art.6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care înglobează și dreptul de acces la justiție, Colegiul notează că acest aspect nu acoperă viciile de procedură admise de însuși recurent. Or, nu poate fi invocată încălcarea dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, promovat și în jurisprudența CtEDO, în condițiile în care apelantul/recurent nu-și valorifică drepturile procedurale conform normelor în vigoare.

Cu referire la jurisprudența națională invocată de recurent și anume cauza nr. 2r-1086/14 „Moldcell” SA vs Avramov, Colegiul notează că spețele nu sunt similare, or, existența unui contract de mandat la baza acordării împuternicirilor de reprezentare în instanțele de judecată nu le califică ca fiind similare, în condițiile în care în cazul amintit din practică, a fost delegat un avocat licențiat.

În speță, însuși administratorul mandatarului „Nemesis Consulting” SRL, Rodica Pașa, fără a deține împuterniciri în sensul art. 75 alin.(2) Cod de procedură civilă sau cel puțin la materialele cauzei lipsesc anumite înscrisuri în confirmarea acestora, a semnat și depus cererea de recurs.

Din considerentele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va restitui recursul declarat.

În conformitate cu art. 269-270, art. 424 alin. (2), art. 426¹ alin.(1) lit. b), alin.(2) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de Întreprinderea Mixtă Organizația de Microfinanțare „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de administratorul „Nemesis Consulting” Societate cu Răspundere Limitată, Rodica Pașa, împotriva încheierii din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă Organizația

de Microfinanțare „Microinvest” Săciatate cu Răspundere Limitată împotriva
Marianei Murug cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh